

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00 Brno

Brno 11.6.2012
SRS 022639/2012

Zpráva č. 11 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 4.6.– 10.6.2012

1. Počasí

Ve sledovaném období se střídaly dny polojasné a oblačné, s přeháňkami a bouřkami. Celkový úhrn srážek byl rozdílný, dle lokalit v rozmezí od 20 do 60 mm. Teploty se přes den pohybovaly od 14 °C do 20 °C a 7.6. dosáhly letních hodnot 28 °C. Nejnižší teplota +4,5 °C byla zaznamenána ráno 6.6. Jinak se teploty ráno většinou pohybovaly mezi 9 °C až 16 °C.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Konečně přišly tolik očekávané větší srážky, které přerušily ničující sucho. Pro porosty obilnin a řepek na jižních částech okresu a lehčích půdách je přesto pozdě a jsou nenávratně poškozeny.

Probíhá chemická ochrana proti listovým a klasovým chorobám v ozimých obilninách, padlí a strupovitosti v jádrovinách. Preventivně jsou ošetřovány vinice proti plísni révy a padlí révy.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 61-75 BBCH)

Růstová fáze: počátek květu (prvé prašníky viditelné) až střední mléčná zralost (všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená)

První výskyt **černí obilnin (*Cladosporium spp.*)** v klasech byl objeven na okrese Brno – venkov (Smolín, 6.6.) a Znojmo (Miroslav, 6.6.).

První výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** v klase byl zaznamenán v okrese Zlín (Spytihněv, 5.6.).

První výskyt pyknid **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** na listech byl sledován v okresech Uherské Hradiště (Polešovice, 6.6.), Vsetín (Babice, 5.6.) a Zlín (Fryšták, 5.6.).

První výskyt larev **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** v klasech byl zjištěn v okrese Kroměříž (Kroměříž, 7.6.). Ohniskový střední výskyt imag a larev v klasech byl zjištěn v okrese Zlín (Spytihněv, 5.6.).

První výskyt housenek **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** v klasech byl zjištěn na okrese Kroměříž (Kroměříž, 7.6.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 71-75 BBCH)

Růstová fáze: první zrna dosáhla poloviny své konečné velikosti (obsah zrn vodnatý) až střední mléčná zralost (všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená)

První výskyt **ružovění klasů ječmene (*Fusarium spp.*)** v klasech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Podolí nad Olšavou).

Napadení klasů se pozoruje v době mléčné zralosti až voskové zralosti (RF 75-85). Kontroluje se minimálně 20 rostlin.

Fungicidní ošetření se provádí v BBCH 61-69, dle signalizace, nebo při ohrožení v době kvetení.

Střední výskyt larev **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** v klasech byl objeven v okrese Vyškov (Nemotice, 5.6.).

První výskyt larev **třásnokřídých (*Thysanoptera*)** byl zaznamenán na okrese Vyškov (Nemotice, 5.6.).

JEČMEN JARNÍ (RF 51 BBCH)

Růstová fáze: počátek metání (špička klasu (laty) vystupuje z pochvy nebo ji proráží bočně)

První výskyt housenek **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** v klasech byl zaznamenán na okrese Kroměříž (Zlobice, 5.6.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 63-71 BBCH)

Růstová fáze: 30% květů otevřeno až asi 10% lusků dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti

První výskyt **plísň hrachu (*Peronospora pisi*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Bilovice, 6.6.).

OLEJNINY

MÁK (RF 30-41 BBCH)

Růstová fáze: přizemní listová růžice až objevení mladého poupěte mezi listy růžice

První výskyt **plísň máku (*Peronospora arborescens*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 6.6.).

První výskyt dospělců **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes protella*)** na listech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Miroslav, 6.6.).

První a zároveň silný výskyt samiček a larev **mšice makové (*Aphis fabae*)** byl nalezen na okrese Znojmo (Miroslav, 6.6.). Ohniskový silný výskyt larev na listech byl objeven v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 6.6.).

ŘEPKA OZIMÁ (RF 71-79 BBCH)

Růstová fáze: asi 10% šešulí dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti až téměř veškeré šešule dosáhly druhově, resp. odrůdově specifické velikosti

První výskyt **černí (*Alternaria spp.*)** na šešulích byl nalezen na okrese Brno – venkov (Smolín, 6.6.), Kroměříž (Zlobice, 7.6.) a Znojmo (Miroslav, Tasovice, 6.6.).

První výskyt **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** na šešulích byl zaznamenán na okrese Kroměříž (Zlobice, 7.6.).

Chemické ošetření je účelné do 10 dnů po odkvětu. Později je neúčelné

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 35-65 BBCH)

Růstová fáze: plný prodlužovací růst (cca 25 cm) až plný květ

První výskyt larev L₂ – L₃ **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** na listech byl zaznamenán na okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 6.6.) a Znojmo (Hrádek u Znojma, 4.6.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 73-75 BBCH)

Růstová fáze: druhý opad plodů (červnový) až plod dosahuje asi 50% (polovinu) konečné velikosti

První výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech byl zjištěn v okrese Znojmo (Bohutice, 8.6.). První výskyt na plodech zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 5.6.). Lokálně střední výskyt na plodech byl objeven v okrese Kroměříž (Vážany, 7.6.).

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinací obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvateľnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémově a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

Lokální střední výskyt **červce javorového (*Phenacoccus aceris*)** na listech a větvích byl objeven na okrese Břeclav (Velké Bílovice).

Probíhá let imag samců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** do feromonových lapačů se silnou intenzitou v okrese Zlín (Žlutava, 28.5) a se střední intenzitou na okrese Zlín (Žlutava, 4.6.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve

feromonových lapacích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

První výskyt min podkopníčka spirálového (*Leucoptera malifoliella*) na listech byl zaznamenán na okrese Kroměříž (Jarohněvice, 5.6., Vážany, 7.6.).

HRUŠEŇ (RF 73-74 BBCH)

Růstová fáze: druhý opad plodů (červnový) až průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené (stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu)

První výskyt rzi hrušně (*Gymnosporangium sabinae*) na listech zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 5.6.) a Znojmo (Znojmo – město, 6.6.).

Rez hrušně je dvojbytná rez. Hostitelem jsou všechny druhy rodu hrušeň a jalovec. Základem ochrany je dostatečná izolační vzdálenost mezi hostiteli (alespoň 150 m). Ohrožené výsadby je třeba v době před květem a po odkvětu ošetřit fungicidem proti strupovitosti hrušně, který má dobrou vedlejší účinnost proti rzi.

První výskyt strupovitosti hrušně (*Venturia pirina*) na listech a plodech zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 5.6.).

Peckoviny

MERUŇKA (RF 75-76 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi 50% (polovinu) konečné velikosti až plod dosahuje asi 60% konečné velikosti

Silný výskyt imag samců obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*) ve feromonových lapacích byl zjištěn na okrese Zlín (Žlutava, 28.5.-4.6.).

RÉVA VINNÁ (RF 61-65 BBCH)

Růstová fáze: začátek kvetení (10% čepiček opadlo) až plné kvetení (50% čepiček opadlo)

Plíseň révy (*Plasmopara viticola*)

Teplotní suma pro zralost oospor ($SET_{8,0} = 170$ DS) byla splněna v nejteplejších lokalitách oblasti dne 1.5. Po dešťových srážkách jsou rovněž splněny povětrnostní podmínky (min. 10 mm dešťových srážek za 24 hod, průměrná denní teplota 13 °C a více, min. teplota 8 °C a více), může dojít k prvním infekcím.

ZELENINA

ČESNEK (RF 53-57)

Růstová fáze: 30% dosažení délky květního stvolu až okolík otevřený

První výskyt poškození larvami chřestovnička cibulového (*Lilioceris merdigera*) na listech byl zaznamenán na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 5.6.).

KEDLUBEN (RF 14-16 BBCH)

Růstová fáze: čtvrtý pravý list rozvinutý až šestý pravý list rozvinutý

První a zároveň silný výskyt dospělců **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes protella*)** na listech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma , 4.6.)

SVĚTELNÝ LAPAČ

První výskyt **osenice černé C (*Xestia c-nigrum*)** ve světelném lapači byl zaznamenán na okrese Znojmo (Oblekovice, 26.5.).

První výskyt **osenice polní (*Agrotis segetum*)** ve světelném lapači byl zaznamenán na okrese Znojmo (Oblekovice, 18.5.).

Za oblastní odbor Brno zpracovaly: Ing. Kristýna Škrabalová a Ing. Eliška Kopřivová